

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Pisari se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 29. novembra 1923.

Telefon štev. 552

ŠTEV. 141.

Pospeševanje obrti in proračun.

Trgovinski minister je v svojem eksponatu naznanil, da hoče zaščititi našo domačo industrijsko in obrtno produkcijo proti inozemski konkurenci. Za to zaščito po našem skromnem mnenju ne zadostuje samo carinska tarifa, marveč je treba skrbeti tudi za strokovni napredek in tehnično modernizacijo obrtovi. Tu pa vidimo, da ministrstvo praktično ničesar ne stori, da bi svoj program, ki ga razvija v svojih programih in publikacijah, oživilo in udeležilo. Najboljši dokaz za to je proračun za pospeševanje obrti.

Za Slovenijo imamo v to svrhu zavod za pospeševanje obrti, ki pa je obsojen po sedanjih proračunih na vegetiranje. Njegov proračun znaša 204.136 dinarjev, od česar pripade okrog 186.000 Din na vzdrževalne stroške za zavod in le 18.500 Din na njegovo pospeševalno in propagandno delavnost. Od zadnje vsote odpade na potovalne stroške 12.000 Din, na tečaje, razstave in predavanja pa 6500 Din. Vprašamo sedaj, kaj naj zavod s tem denarjem začne?

Slovenija ima nad 20.000 obrtnikov in najmanj isto število obrtniškega naraščaja. Kaj more ta zavod obrtniškem naraščaju in obrtnikom z gornjo vsoto nuditi in kaj more praktično storiti za strokovni napredek obrti? Zavod ima poleg ravnatelja in dveh komisarjev tri tehnične moči, in sicer učitelja za keramiko in po enega potujočega učitelja za krojaštvo in čevljarstvo. Vse te moči so immobilizirane in se ne morejo udeležiti tako, kakor bi bilo v interesu programa zavoda in napredovanja obrti.

Zavod nima niti ene potovalne stipendije, da bi mogle strokovne moči iti študirat napredek raznih strok v inozemstvo, nima nikakih kreditov za dopolnjevanje svoje knjižnice, za pomnožitev svojih vzorčnih zbirk in predlog, in kar posebno poudarjamo, nima nikakih kreditov za svoje publicistično delovanje.

Prepotrebno bi bilo, da se izvede anketa o stanju in razvoju posameznih obrtnih strok, da se ugotovi, v koliko napredujejo in nazadujejo posamezne panoge obrtovi in iz katerih vzrokov. Na podlagi tega bi se izdelal podroben program pospeševanja in zaščite. Prepotrebno bi bilo tudi, da se napravi obširna in temeljita anketa o zgodovini, stanju in obnovi domačih industrij in o vprašanju uvedbe novih domačih industrij v pasivnih krajih.

Za te praktične in produktivne investicije ni niti belica na razpolago! Tu vidimo, kako se malo, odnosno nič ne stori za zavod, ki je za naše obrtništvo največje važnosti. Zavod bi moral imeti še za celo vrsto drugih strok tehnične strokovnjake, predvsem za kovinske stroke, za grafične, za lesne, za kemične itd., ne pa samo za tri stroke. Kako naj zavod prireja v obrtnih krajih po deželi predavanja in tečaje, ko ima v ta namen celih 6500 Din na razpolago, kar ni za en tečaj v Ljubljani ne zadostuje.

Ako pogledamo na Češko, v Avstrijo ali v Nemčijo — povsod vidimo, s kakšno skrbno pažnjo se favorizira delovanje podobnih zavodov in na raznih obrtnih izložbah tudi vidimo kolosalne napredke, ki

jih je dosegla inicijativa takih zavodov. Koliko zaslug bi si lahko pridobil tak zavod! Tako pa je obrtništvo prepuščeno samemu sebi, sistematične inicijative ni in v kolikor se more udeleževati pri nas, jo izkoristijo večini inozemci. Sedaj, ko stojimo tik pred trgovskimi pogodbami, naj bi se naši narodni poslanci in politične stranke, katerim je blagor in napredek našega obrtništva resno pri srcu, dobro zamislile v vprašanje financ in aktivnosti obrtnopospeševalnega zavoda, ker je od njega odvisen velik del naše gospodarske bodočnosti.

Vzemimo si vzor pri Srbiji. Mala Srbija je letno pošiljala in še danes pošilja ministrstvo trgovine in industrije na šolanje in na prakso v razna strokovna učilišča v inozemstvu stotine pomočnikov in vajencev ter maturantov, da izšola domače strokovnjake.

Tudi v letošnjem proračunu vidimo, da je ministrstvo v proračunu centrale določilo za anketo in fiskalne poročila o stanju industrije in obr-

tov za celo državo 50.000 dinarjev, dalje za podporo obrtnikom za izpopolnitev v svojih strokah 50.000, za podporo absolventom mojstrskih tečajev, za potovanja v svrhu izpopolnitve v stroki 50.000 Din in za publikacije za napredek in izpopolnitev obrtnoindustrijske prosvete pa 30.000 dinarjev.

Treba je, da vsaj na teh kreditih naše obrtništvo in naraščaj primerljivo participira, ker slišimo, da so se ti krediti dosedaj jako enostransko razdeljevali. Centralni proračun obsega še mnogo postavk, katerim bi morale korporacije in zavodi, ki imajo nalogo pospeševati obrtništvo, posvečati trajno pažnjo, da bo imelo tudi slovensko obrtništvo, ki je tega v sedanjem položaju skrajno potrebno, vsaj nekoliko koristi.

Mislimo, da niso ti krediti za to tukaj, da bo ministrstvo trgovine in industrije z njimi izdajalo publikacije, v katerih propagira prenos industrije in obrtnih podjetij v Bosno in Srbijo in zahteva, da se Slovenija radi obmejne lege prepusti svoji usodi.

Izredni prispevki za posebno porabo cest.

Iz vrst lesne trgovine se čujejo pritožbe proti bremenom, ki se nalagajo v prvi vrsti lesnim trgovcem po § 22. zakona z dne 21. februarja 1912, dež. zak. št. 22 ex 1913, veljavnim za ozemlje bivše Kranjske, v obliki izrednih prispevkov za posebno porabo cest.

Iz pritožb bi se dalo sklepati, da se nekateri cestni odbori ne ravnavajo strogo po določenih omenjenega zakona, ampak da nalagajo izredne prispevke v izredno visoki izmeri in brez ozira na obseg porabe ceste, katere vzdrževanje spada v delokrog dotičnega cestnega odbora. Drugače se ne more tolažiti dejstva, da mora n. pr. trgovec iz ribniškega okraja plačati za prevoz enega vagona lesa od svojega obračevališča na železniško postajo na Rakeku prizadejim cestnim odborom nad 200 Din posebnega prispevka, ali da zahteva cestni odbor Škofja Loka za en desetonski voz na železnico v Škofji Loki zvoženega lesa 120 Din posebnega prispevka. Pripefili so se tudi primeri, da se zahteva od trgovca, ki dobavlja les iz loške doline in okolice Cebra, tisoče in tisoče dinarjev posebnih prispevkov za izredno porabo cest, dasi kupuje les edino franko skladišče na Rakeku in ne izrablja ceste razen kralke proge od skladišča na kolodvor niti sam niti njegov prevoznik, ampak edino le prodajalec ali po prodajalcem naročilu prevoznik. Po izjavi pritožiteljev cestni odbori ne odmerjajo posebnih prispevkov po izmeri izredne porabe ceste, ampak jih nalagajo po množini na postajah svojega okoliša od danega lesa brez ozira na to, odkod se je les pripeljal, oziroma, ali se je uporabljala za prevoz lesa cesta res v izredni meri. Zaradi tega dobivajo posamezne tvrdke pozive, da plačajo prispevek za posebno porabo tudi v primerih, v katerih so n. pr. fekom šestih mesecev zvozile le tri desetonske vagone lesa, dasi se pri treh vagonih fekom pol leta še ne more govoriti o posebni porabi ceste. Ne upošteva se tudi, da se vozovi, ki vozijo les na železniško postajo, praviloma ne vračajo prazni, ampak da tovorijo v nasprotno smer, n. pr. iz Rakeka proti Cebra, drugo blago, ne da bi se dosedaj slišalo, da bi zahtevali cestni odbori

posebne prispevke tudi za material, ki se s temi vozovi odvaža iz postaje Rakek.

Pri določitvi prispevka cestni odbori ne vpoštevajo v zadoštni meri, koliko posamezniki prispevajo za vzdrževanje cest v obliki cestnih okrajnih doklad k direktnim, dokladam zavezanim davkom. Zakon izrecno določa, da se je pri strankah, ki prispevajo za vzdrževanje ceste vsled obstoječega sklada, ozirati na te dajatve pri določitvi izrednega prispevka.

Osebe, ki uporabljajo ceste v izredni meri, praviloma plačujejo tudi visoke cestne doklade. Za to so vse-kakor upravičene uporabljati ceste v izdatnejši meri. Pri njih nastopi »posebna poraba« veliko pozneje, kakor pri osebah, ki ne plačujejo v okoliščini cestnega okraja nobenih ali pa le prav neznatne doklade zavezane direktne davke.

V glavnem so pa pritožbe glede izrednih prispevkov naperjene zoper pomanjkljivo postopanje pri presoji posebne porabe. Posebna poraba je vezana na predpogoj, da dokazno povzroča znatno višje stroške za vzdrževanje. Cestni odbori izpolnjujejo ta predpogoj le s tem, da v pozivih navajajo število na železniško postajo zvoženih vagonov brez vsake druge utemeljitve, iz katere bi se dalo sklepati, da je vožnja povzročila res znatno višje stroške za vzdrževanje ceste. Tako utemeljitev je tem bolj potrebna, ker se izmera izrednega pribitka določa sicer po prostem preudarku, vendar pa tako, da so s posebnim prispevkom v celoti ali deloma pokriti posebni stroški, ki jih povzroča posebna poraba. Interesenti izvajajo iz tega pravico, da se jim priobčujejo poleg števila naloženih vagonov tudi podatki, iz katerih bi bilo razvidno, kako utemeljuje cestni odbor nastop posebne porabe in kako preračunava izredni prispevek, ker jim je le na ta način mogoče presojati, ali so v resnici dani pogoji za naložitev izrednega prispevka, odnosno ali se je ta prispevek pravilno preračunal. Pri tem vprašanju prihaja tehtovito in odločilno v poštev jakost celotnega prometa na dotičnih cestah.

V formalnem oziru se stavlja interesentom prekratke roke za odziv

na usimni razgovor ali za vložitev pismenih ugovorov. Posebno nekateri cestni odbori pošiljajo pozive tako pozno, da jih prejemaajo intereseanti le na zadnji dan ali tik pred potekom roka samega. Tako je prejel neka tvrdka v Ljubljani poziv nekega cestnega odbora z dne 20. julija 1923, št. 48, v katerem je bil določen rok za razgovor ali za vložitev pismenega ugovora na dan 2. avgusta 1923. dostavljen šele ta dan, ali poziv drugega cestnega odbora z dne 14. maja 1923 z rokom dne 22. maja 1923 šele 19. maja 1923. Vsled določitve tako kratkih rokov je interesentom nemogoče tekom stavljenega roka zbrati podatke in vložiti zadoštno utemeljene ugovore. O teh pritožbah je razpravljala trgovska in obrtniška zbornica na seji združenih odsekov dne 12. t. m. in sklenila, da se sporoči gradbeni direkciji s prošnjo, da se vse potrebno ukrene, da bodo cestni odbori nalagali izredne prispevke po smislu zakona le pri dokazani posebni porabi in skliče — ako smatra to za potrebno — posebno anketo interesentov in cestnih odborov, na kateri naj bi se sporazumno določile smernice za določitev izrednih prispevkov. Spričo važnosti tega vprašanja za ves naš kupčijski promet je gotovo potrebno posvetiti tej zadevi posebno pozornost.

Avstrijski šiling.

Avstrija vpeljuje zopet trd denar, ki naj vzbudi zaupanje v denarstvo, bodri ljudi k varčevanju in vzbuja spomine na lepe stare čase. Predloga vsebuje sledeče določbe:

Vlada se pooblašča, da namesto bankovcev po 5000 in 10.000 kron, napravi drobiž iz srebra in ga spravi v promet. Znesek vsega drobiža pa ne sme presegati vsote 60 tisoč kron na enega prebivalca. Označbe bodo pa te-le: novc z nominalno vrednostjo 5000 kron se bo imenoval Halbschilling, polovica šilinga, novc z nominalno vrednostjo 10.000 kron šiling, z 20.000 K pa dvojni šiling, Doppelschilling. Mešali bodo srebro z bakrom in sicer tako, da prideja na osem delov srebra dva dela bakra. Predloga določa nato težo novih novčanic, in sicer za polovico šilinga surovo težo 3.5 grama, čisto težo 2.8 g, nato 7 in 5.6 in 14 in 11.2. Izjeme so dovoljene samo od 3 do 5 tisočink.

V promet spraviti sme novce edine Avstrijska narodna banka, s tem, da vzame iz prometa bankovce po 5000 in po 10.000 kron v istem znesku. Vsaka izmenjava se mora takoj v polnem obsegu vpisati.

Kovali so pa začeli tudi že manjše enote. Novc za 100 K bo iz bron (95 delov bakra, 4 deli kositra in 1 del cinka); isto razmerje ima bronasti novc za 200 K. Novc za 1000 K bo vseboval 75 delov bakra in 25 delov niklja in pravitako novc za 2000 K. Novc za 100 K že kujejo, z ostalimi tremi bodo pa začeli v decembru in januarju. Pozneje bodo izdali nov bankovec za 50.000 K v vrednosti 3.47 zlatih kron.

Da so vzeli za podlago 5000 kron = 34.7 hellerjev v srebru, torej primeroma nizko vrednost, ima svoj vzrok v motivih, označenih že zgoraj. Prebivalstvo je bilo vsled brezmiselnih inflacij izgubilo vsako zaupanje v trajno vrednost denarja. To zaupanje je treba zopet poživiti, in sicer z upeljavo polnovrednega denarja v malem prometu; s tem v

zvezi upajo tudi na gospodarsko ozdravljenje širokih slojev prebivalstva. Zato so šli glede teže in obsega ljudi do skrajne meje, ki je spriču kolebanja vrednosti srebra dopustna. Premier pol-šilinga in dvojnega šilinga bo imel za 3 milimetre manjši premer, kakor predvojni petkronski novic, šiling takega, kakor stari avstrijski goldinar, pol šilinga pa kakor nemški novic za 50 pfenigov.

Zaenkrat bodo s šilingi nadomestili 12 milij. bankovcev po 5000 K in 33 milijonov bankovcev po 10.000 kron, skupaj torej 390 milijard kron. Zato so tudi omejili znesek na vsakega prebivalca na 60.000 kron. Označba šiling ima namen, da odpravi za najbolj običajne vrednostne označbe vsakdanjega življenja one ničvredne prevelike številke.

Ker pa krona vrednost v gospodarstvu še ostane, so si izbrali novo ime. Na novcih bodo pa še zmeraj one ničle, ki značijo kronsko vrednoto, a tako majhne, da jih bo komaj opaziti in se jih bodo ljudje tako odvadili.

Beseda šiling, pravijo, pride od starogermanskega skellan = zveneti in pomeni torej toliko kot zvonec ali cvenketajoč denar. Angleži imajo tudi shilling, vreden pred vojsko toliko kot nemška marka ali pa 1,2 avstrijske krone. Dvajset šilingov je funt in funt je danes nekaj manj kakor 4½ amer. dolarjev. Angleški in avstrijski šiling imata torej samo ime skupno. Vsekakor pa že ime samo vzbuja zaupanje in nam govori o samozavesti avstrijske vlade in o ozdravljenju avstrijskih financ.

O tem pa v posebnem članku

gubi pravico, izpolnitev zahtevati in ima le eno izmed ostalih dveh pravic (b ali c). Ako pa je tako njegovo naznanilo pravočasno, ima pravico, da toži na izpolnitev in odškodnino radi zakasnele izpolnitve; zadosti pa, po analogiji, vse pravice iz čl. 355 trg. zak., osobito pravico odstopiti od pogodbe ali zahtevati odškodnino radi neizpolnitve, ako pride prodajalec napram naznanjeni mu zahtevi za izpolnitev zopet v zamudo.

Odstopiti od pogodbe in poleg tega še odškodnino zahtevati, nemudnik tudi tukaj ne more. Ako odstopi od pogodbe, se postavi vse v prejšnji stan, škoda pa se ne more uveljaviti nikakršna. Pripomniti pa je, da pravica odstopa od pogodbe (c) pri čvrstih pogodbah večinoma nima nikakega pravega smisla za nemudno stran, tako da se zadeva s čvrsto pogodbo redoma završi tako, da se zahteva odškodnina zaradi neizpolnitve namesto izpolnitve (b).

O čvrstih kupih je govoriti le tedaj, ako je dobava blaga čvrsto dogovorjena. Vendar pa čl. 357. trg. zak. govori, da tudi prodajalcu gre do pravice, katere gre do kupcu in o katerih je tukaj govor (a, b in c). Mišljeni so oni primeri, kjer kupec

pred nastopom čvrstega časa ali pred potekom čvrstega roka pride v zamudo, bodisi da mora kupnino naprej plačati ali pa jo plačati ob prejemu blaga iz rok v roke, pa to odlašja. Vsekakor pa mora njegova zamuda biti plačilna zamuda, ne pa prejemna, za katero veljajo le določbe čl. 343. trg. zak.

K točki I. in II. pa je radi popolnosti, a mimogrede in na kratko še pripomniti, da izvršuje nemudni pogodnik z ozirom na eno ter isto pogodbo več pravic po čl. 354 oz. 355. trg. zak., ko gre namreč za deljivo izpolnitev in je pogodba delno izpolnjena, delno pa neizpolnjena. V tem primeru seže zamuda s svojim učinkom samo na zaostali del; izpolnjeni del pa se obravnava zase kot izpolnitev. Le glede neizpolnjene dela mora nemudni pogodnik odstopiti od pogodbe ali zahtevati namesto ostale izpolnitve odškodnino radi te neizpolnitve. To velja pa samo, ako gre za deljivo izpolnitev. O tem pa, ali je izpolnitev deljiva ali ne, pa odloča sporazumna volja strank, ki more biti izrečena naravnost, na katero pa se more tudi sklepati iz prirode pogodbe in iz kakovosti predmeta (čl. 359. trg. zak.).

-o-

Nekaj pozabljenih stvari iz poglavja o trgovinskem kupu.

KAKO SE VOLIJO PRAVICE PO ČL. 354 IN 355 TRG. ZAK.?

(Konec.)

II. Čvrste pogodbe (čl. 357. trg. zak.).

Tudi pri čvrstih (fiksni) kupih ima nemudni pogodnik iste pravice na izbor, kakor jih ima pri navadnih, toda pod bistveno spremenjenimi uslovi. Pri navadnih opravilih je zakon stvar uredil s stališča, da je hotena tudi zakasnela izpolnitev, vsled česar nemudni stranki ni treba ničesar storiti, da ji ostane pravica do izpolnitve, ako se je odločila, da vstraja pri izpolnitvi in se zadovolji z odškodnino za zakasnelo izpolnitev, da pa mora eno izmed ostalih dveh pravic posebej izbrati, ako se je hoče poslužiti namesto izpolnitve in odškodnine radi zakasnele izpolnitve. Nasprotno pa je zakon pri čvrstih opravilih smatral, da volja strank ni ta, da bi se pogodba še izpolnila, ako se je čvrsti čas ali rok zamudil, ker je hotena samo pravočasna izpolnitev, ne pa zakasnela. Zato je določeno, da mora nemudni pogodnik takoj, ko čvrsti čas ali rok izteče, javiti zamudniku, da vstraja pri tem, da zamudnik pogodbo izpolni, in zahtevati, da ga odškoduje za zakasnelo izpolnitev (a), ker sicer izgubi to pravico in more voliti le še med ostalima dvema pravicama (b in c). Izjaviti se mora torej ne zato, da dobi sekundarno pravico, kakor pri navadnih opravilih, temveč da obdrži primerno pravico do izpolnitve pogodbe z dodatno odškodnino radi zakasnele izpolnitve. S svojo zamudo izgubi tudi zamudnik pravico, da izpolni pogodbo in popravi zamudo; šele potem zadobi zopet obojno to možnost, ako nasprotnik izjavi, da hoče izpolnitev. Ta posledica za zamudnika je pravi, glavni učinek čvrstosti pogodbe, ne pa to, da odpade pravica do naknadnega roka, kakor se pomotoma skoraj splošno misli.

Da vstraja pri izpolnitvi (a), mora za razliko od navedenih opravil nemudni pogodnik naznaniti zamudniku tudi v primeru, da bi se bil zamudnik poprej že izjavil, da nikakor ne more ali da nikakor ne bo izpolnil. Nadaljna razlika je tudi ta, da ne mora nemudni pogodnik, ako je volil pravico, zahtevati namesto izpolnitve odškodnino radi neizpolnitve, in si hoče to pravico obvarovati, blago samopomočnim putem takoj prodati, ako ima blago tržno ali borzno ceno. Ta preemba predpisov o prodaji iz samopomoči pri čvrstih opravilih ima namen preprečiti, da bi prodajalec na škodo kupca ne špekuliral. Ako tega ne drži, prodaja ne gre veljavno na račun kupca, in ne more se njen uspeh uporabiti za izračunanje škode. Zato pa tukaj tudi ni treba poporejšnjega zapretila prodaje. Pač pa je predpisano tudi tu obvestilo o opravljeni prodaji, pa zopet ne z učinkom, da bi sicer prodaja napram kupcu bila neveljavna, marveč le v svrhu, da se prodajalec obvaruje povračila škode, ki bi iz opustitve obvesila nastala kupcu. — Ako pa blago nima tržne ali borzne cene, veljajo za samopomočno prodajo, potrebno za izračunanje odškodnine, tukaj isti predpisi kakor za navadna opravila.

Ako je prodajalec pravočasno naznanil, da zahteva vsekakor in zgolj izpolnitev (a), ima pa pravico zahtevati, da mu kupec blago odzame in plača, izgubi pa, kakor rečeno, ostali dve pravici (b in c). Ako pa napram temu zahtevku kupec zopet zapade v zamudo, more prodajalec uveljavljati vse pravice iz čl. 354. trg. zak., torej osobito sedaj opraviiti prodajo iz samopomoči.

Ako kupec ne naznani pravočasno, da zahteva izpolnitev (a), iz-

M. Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

Po zgoraj navedenih množinah, gredo nogavice in odgovarjajo številu polčevljev, tudi onim z usnjatimi podplat in suknem.

V Osijeku ima 1.) Martin Glozer predilnico za volno s 60 vreteni in izdelata letno 9000 parov nogavic, poleg tega pa tudi počevlje in suknje; 2.) Josip Glozer ima predilnico za volno z 200 vreteni, 10 pletilnimi stroji in motor na sesalni plin.

Na Hrvaškem in v Slavoniji se še nahajajo nogavičariji v Našicah 3, Đakovu 5 itd.

V Zagrebu obstoja zagrebska tekstilna tovarna Viljem pl. Reinera, ki izdeluje nogavice, trikotaje in niči za šivanje; ima svojo belilnico in barvarno. Letno izdelata 100.000 tucatov parov nogavic in 120.000 parov spodnjih hlač in spodnjih srajc. S 3000 vreteni izdelata letno 750.000 funtov niči.

Tekstilna industrija d. d. Varaždin prodaja svojo inštalacijo za izdelavo pozamentarije in stenja za svečilke, vrvic za zaves, frakov za vezanje čevljev in podrobne predmete, gospodu Vladi Iliču, ki jo bo montiral neke v svojih tovarnah.

V Velikem Bečkereku se nahaja I. Torontalska predilnica za volno in tovarna nogavic d. d. Ona izdeluje letno bobrovih moških in ženskih nogavic 27.000 parov; »standard« bombazevinastih nogavic 60 tisoč parov, ženskih, iz volne ple-

tenih sukenj in bluz 1000 komadov, šalov 2000 komadov in čepic 4000 komadov. Imajo kompletno predilnico za gredešano volno, dalje barvarno, 20 komadov ročnih pletarskih strojev in eno kompletno »standard« delavnico za pletenje nogavic s 16 različnimi stroji. Delavcev zaposluje 43.

V Apalinu obstojajo: 1.) I. Apalinska tovarna nogavic in pletenega blaga Antona Bekera. On je izdelal leta 1914 nogavic 120.000 parov in 12.000 komadov konfekcije s 85 delavci. Ima 60 strojev za pletenje in 4 standard aparate. Sedaj izdeluje samo 7000 komadov sukenj za deco, gospode in dame in svetere, obkroge iz domače volne; ima 21 delavcev in bombaževo blago; 2.) Sigmunda Schäfera delavnica s 60 stroji in 60 delavci.

V Subotici obstoji tovarna pletenega in tkanega blaga Jenő Béke. Podjetje je v stanju izdelati dnevno tucat pletenih sukenj za ženske in dve garnituri za otroke. Zaposluje 18 — 22 delavk.

V Palanki v Bački je 7 nogavičarjev, a v istoimenskem okraju pa je 6 mojstrov. Glavnejši so: 1.) Josip Weinstengel, ki izdelata letno okrog 2000 parov nogavic, svetrov in rokavic; 2.) Gjorgije Wurm, ki izdeluje nogavice polčevlje, suknje in raznovrstno žensko obleko in sicer letno okrog 1500 kg; ima predilnice in motor za 4 konjske sile; 3.) Jakob Hengen, ki ima predilni stroj in prede za svojo potrebo 1200 kg in enako množino pa za ujem. (Dalej sledi.)

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

V tem trenutku zapazita v zalivu, ki ga je delalo jezero na tem mestu, f llhwweniātā rdgovc eniatārdgovc čoln, v katerem je sedel mali kmetški deček z veslom v roki. Za njim je stala njegova mlajša sestra ter se boječe držala dečka za ramena.

»Ali vidite,« zakliče Leona nevoljno, »ti nepridipravi so se polastili celo našega čolna. — ali mi grešta takoj nazaj!«

Otroka sta se ustrašila, dečku je ušlo veslo iz rok, čoln se je zagugal, in deklica, ki so ji vsled strahu odpovedale roke, je izgubila ravnotežje ter omahnila v vodo. Glasen krik z obrežja in iz dečkovega grla je sledil temu prizoru. »Rešite otroka!« je vsa iz sebe vzkliknila Lenora. Bernard je poslušno tekkel v jezero, ne da bi pomislil, da ne zna popolnoma nič plavati. Bredel je nekoliko korakov in kmalu stal do ramen v vodi. Stegnil je roki v

smeri, kjer je izginil otrok, toda mesto je bilo še par metrov oddaljeno. Medtem je skočila Lenora za neki grm, vrgla raz sebe vrhno obleko ter čez nekoliko trenutkov pritekla nazaj k obrežju. Bernard je s strahom in slastjo gledal iz globočine na vzvišeno postavu. Z odločnega obraza so ji strmele oči proti mestu, kjer se je zopet prikazala otrokova obleka na površju. Visoko nad glavo je dvignila roke, se z močnim skokom vrgla v vodo in po par dolgih sunkih je že držala otroka za krilo. Še dvakrat je zamahnila s prosto roko in dosegla je čoln, v katerem je sedel deček, vsled strahu popolnoma onemel. Napela je vse moči, dvignila otroka v čoln, zgrabila nato verigo in vlekla za seboj čoln proti bregu. Bernard, ki jo je sledil kot smrt opazoval pri njenem napornem delu, se je izkopal iz vode na suho ter ji v pomoč podal roko. Lenora je pograbila onesveščenega otroka, Bernard je dvignil dečka iz čolna, in oba sta odhitela proti bližnjemu vrtnarjevemu stanovanju, deček za njima, pretresljivo kričoč. Mokra obleka se je tesno prijemala Lenorinega telesa, katerega krasne oblike

so bile tako skoraj popolnoma vidne očem njenega spremljevalca. Ona v tem trenutku ni pazila na to. Bernard je stopil za njo v vrtnarjevo sobo, toda Lenora ga je urno zapodila ven. S pomočjo prestrašene vrtnarjeve žene je obudila otroka speč k življenju. Med tem je slonel Bernard zunaj ob vratih in se ves tresel mraza; njegove oči pa so od razburjenja žarele kot dva oglja. »Ali živi otrok?« je zaklical skozi vrata.

»Živi!« mu je v odgovor zaklicala Lenora.

»Hvala Bogu!« je vzkliknil Bernard in sklenil roke; toda bog, na katerega je mislil v tem trenutku, ni bil nihče drugi, kakor lepa ženska tu notri, katere čarov je videlo njegovo oko več, kakor sploh kak drugi mož. Dolgo je stal tako, kar stopi iz hiše visoka ženska postava v volneni kmetški obleki. Bila je Lenora v vrtnaričini obleki, še malo prepadena vsled napora, toda z veseljem smehljajem na obrazu. V silni ginjenosti pogradi Bernard njeno roko in jo ves iz sebe prične poljubovati — na kolena bi mogel pasti v tem trenutku pred njo.

»No, kakšen pa ste, gospod,« mu veselo pravi Lenora. »Prehladili se boste!«

Stal je pred njo moker, voda je curljala z vsakega roba njegove obleke, pokrit z zelenimi vodnimi rastlinami in blatom. »Nič ne čutim mraza,« je zaklical, toda njegovi udje so drgetali.

»Hitro v hišo in preoblecite se!« Vrtnarici pa je zaklicala: »Dajte gospodu vrtnarjevo obleko za spremembo!«

Bernard je stekel v hišo, oblekel, kar mu je v naglici prinesla vrtnarica in stopil čez nekoliko časa, preoblečen v kmetškega fanta, pred Lenoro, ki ga je pričakovala pred hišo. »Pojdiva proti gradu!« mu je dejala; nadela si je zopet mirni obraz milostljive gospodične.

Odhitela sta v navedeno smer, kjer je Ehrenthal ob svojem vozu že nepotrpežljivo pričakoval sinov povratek in je nepopisno začuden spoznal v tem kmetškem mladeniču svojega sina.

»Dajte gospodu plašč, ga zebe,« zapove Lenora služabniku. »Le dobro se zavijte, drugače utegnete še dolgo misliti na svoj sprehod po vodi.« (Dalej sledi.)

Industrija.

Nova tovarna klobukov v Osijeku. Med industrijskimi podjetji mesta Zombolja, ki je pripadlo Rumuniji in ki so iz tega razloga sklenile, da se preselijo v Jugoslavijo, se nahaja tudi tovarna klobukov, katere namerava premestiti svoj sedež v Osijek. Demontiranje strojev se je že pričelo. V Zombolji se nahajajo dve tovarni klobukov. »Union« d. d. in Bekerova tovarna, ki ima svojo podružnico v Subotici. V Osijek se namerava preseliti ta poslednja.

Tvornica sira v Đurđevu (Vojvodina). V Đurđevu se je osnovala tovarna sira, ki bo izdelovala vse vrste sirov in surovo maslo. Tvornica se bo vodila pod imenom Sazdanič i drug in je najmoderneje urejena. Ustlanavljanje teh vrst sirov je zelo koristno, ker se na eni strani da prilika kmetom, da svoje mleko ugodno prodajo, na drugi strani pa se pospešuje živinorejo.

Pridelek sladkorja v Avstriji. Po poročilu dunajskega lista »Tag« je znašal letošnji pridelek sladkorja v Avstriji 3700 vagonov. S tem pridelkom lahko krije Avstrija dobro tretjino svoje potrebe. Ta sladkor se pridelava v deželi »Burgenland«, ki je bila odstopljena Avstriji od Ogrske po mirovni pogodbi.

Obrt.

Obrtniški koledar 1924. Izšel je Obrtniški koledar 1924. Vsebinsko koledarja je zelo bogata. Poleg navodil, kako je ravnati obrtniku v obrtnih, davčnih in obračunskih vprašanjih, vsebuje koledar vse potrebne podatke o važnejših uradih, korporacijah itd. — Naročila na koledar sprejema tudi upravništvo »Trgovskega lista«.

Denarstvo.

Nova hranilnica. V Ljubljani se je ustanovil Hranilni in posojilni zavod, reg. zadr. z o. z., ki začne poslovati dne 1. decembra t. l. na Dunajski cesti št. 23, prilčno. Zavod izvršuje vse posle kreditnih zadrug: sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun, daje posojila, izvršuje inkaso itd. Pogoji so najugodnejši v vsakem oziru. Prvo načelstvo je takole sestavljeno: Predsednik je g. Fran Peterca, veleposelnik in trgovec na Dunajski cesti v Ljubljani. Podpredsednik je g. Josip Šiška, siolnik kanonik v Ljubljani in zemljiški posestnik na Pšali. Odbornika pa sta lesna trgovca in posestnika gg. Franjo Škrbec in Fran Bartol.

Davki.

Izterjevanje davkov v Ljubljani. Na prošnjo gremija trgovcev v Ljubljani je je trgovska in obrtniška zbornica naprosila finančno delegacijo, da spričo občne stagnacije trgovine in občnega pomanjkanja gotovine ublaži izterjevanje davkov. Na to prošnjo je finančna delegacija obvestila zbornico, da je davčnemu uradu Ljubljana-mesto naročila, naj prične z vročevanjem opominjevalnih pošilnih položnic, od katerih bo plačevati izvršilne pristojbine, dne 10. decembra t. l. Roka za vročevanje opominov finančna delegacija ne more nadalje podaljšati, ker je ministrstvo financ izdalo strog nalog, vse dospele davke izlirjati še v tekočem letu. Edina možnost za davkoplačevalce, ki ne morejo poravnati celotnega davčnega zaostanka, je torej ta, da pravočasno prosijo za sistiranje eksekucije in obroke. Finančna delegacija bo, kakor zalrjuje, pri odločitvah o teh prošnjah po možnosti uvaževala tudi sedanjeno denarno krizo, in v vseh primerih resnične potrebe dovolila plačilne ugodnosti. Prošnje za plačilne ugodnosti so zavezane taksi 5 Din.

Promet.

Oblasne pošne in brzojavne direkcije. Ministrstvo pošte in telegrafa je odobrilo nov pravilnik v delokrogu oblasnih pošnih in brzojavnih direkcij. Po tem pravilniku bo prišel velik del poslov v delokrog oblasnih pošnih in brzojavnih direkcij in se bo s tem tudi poštni in brzojavni promet v naši državi veliko zboljšal.

Prometne vesti: 1. Vsem pošljam in kontrolorjem drž. uprave j. ž., zastopnik drž. uprave j. ž. Postojna, Bleiburg, Trgovskemu listu in Prometnemu zavodu za premog, Ljubljana, čitaj direkcija državnih železnic Zagreb de Ra št. 2620. Dodatno k naši brzojavki št. 2320 z

dne 23. novembra t. l. glede medpolnih pošiljk lesa vsake vrste za poslaje, proge Feldkirch - Buchs, St. Gallen in transil odredjamo, da lake medpolne pošiljke zadržite in slavite pošiljateljem na razpolaganje. 2. Celokupni pošniški in robni promet za Turčijo preko Bolgarske in za Svilengrad loko je do nadaljnjega ukinjen. Medpolne pošiljke zadržite in slavite pošiljateljem na razpolaganje.

Trgovski register.

Vpisale so se: nastopne firme: 1133. Sedež: Bled. Besedilo firme: Josip Hočvar. 1134. Sedež: Cirknica. Besedilo firme: Ivan Zgonc. 1135. Sedež: Dolenji Logatec. Besedilo firme: Roman Smuc. 1136. Sedež: Kropa. Besedilo firme: Marija Hafner. 1137. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: Zoran Skerl. 1138. Sedež: Maribor. Besedilo firme: Petar J. Miovič - Pasteuriz. 1139. Sedež: Rečica pri Bledu. Besedilo firme: Josepina Klemenčič. — **Izbrisale so se** nastopne firme: 1148. Sedež: Kandija. Besedilo firme: Janez Konda. 1149. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: Ludvik Gerkman, ml. 1150. Sedež: Ljubljana. Besedilo firme: Ante Prašel. 1151. Sedež: Mlino. Besedilo firme: Cecilija Medja. 1152. Sedež: Novo mesto. Besedilo firme: Franc Božič. 1153. Sedež: Rečica. Besedilo firme: Milka Bohinjec, roj. Florjančič.

PASTA za čiščenje zob,
ohrani zobovje lepo
in zdravo.

Razno.

Praznovanje državnega praznika. Pokrajinska uprava v Ljubljani razglasa: 1. december se praznuje kot državni praznik ujedinenja troimenega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev v eno enotno državo pod žezlom dinastije Karađorđević. V ta namen se vrši ob 10. uri v ljubljanski stolnici slovesna služba božja z zahvalno pesmijo in državno himno. V pravoslavni kapeli bo služba božja ob 9. uri, v evangelijski cerkvi pa ob 10. uri. Šole bodo na praznik zaprle, v državnih in drugih javnih uradih in obratih kakor tudi v zasebnih obratih delo počiva. Vsi državni uradi in javna oblastva naj razobesijo na svojih poslopih državne zastave. Po slovesni službi božji v stolnici sprejema vodja pokrajinske uprave poklonitve in čestitke.

Državljanstvo jugoslovansko-avstrijskih mejašev. Avstrijska vlada je prosila našo vlado za pogajanja glede sklenitve pogodbe o državljanstvu onih obmejnih občanov, ki imajo svoja posestva v obeh državah. O stvari bo najprej razpravljalo zunanje ministrstvo, nakar se takoj prične pogajanja z avstrijskim odpravnikom Hoffingerjem.

Konzorcij za gradnjo malostanovanjskih hiš. Že omenjeni načrt Kreditne in stavbne zadruge »Mojmir« za praktično pol gradnje malostanovanjskih hiš je sedaj v glavnem izvršen in izvedljiv tudi za kraje izven Maribora. Da ne bo zopet kakšnih pomislekov glede projektirane forme, se je zadruga obrnila na pristojno mesto, Zadržno zvezo v Celju, kjer je zadruga »Mojmir« včlanjena, z vprašanjem, ako je projektirani konzorcij z ozirom na zadržno zakon in pravila izvedljiv. Zveza je temu pritrnila. V nedeljo dne 25. t. m. se je vršila tozadevna redna seja zadruge »Mojmir«, ki je cel projekt kot definitiven sprejela in izdelala program izvršitve. Konzorcij tvori v zadrugi posebno skupino zase, deleži se nalagajo na poseben konto po položnici v Zadržno zvezo v Celju, kjer se ugodno obrestuje. Deleži so po Din 1500.— plačljivi lahko v 6 mesečnih obrokih po 250 Din. Član konzorcija mora biti tudi član zadruge in to članarino (z vpisnino vred Din 300.—) posebej plačati zadrugi ali po posebni položnici v Celje. Načrt za gradnjo se razpiše med stavebenike — člane zadruge. Uvaževale se bodo najboljše in najcenejše ponudbe. Na ta način po lastnih stroških zgrajena hiša se takoj proda najboljšim ponudnikom zadržnikom. Iz izkupička se zopet takoj zida druga hiša. Po tem načrtu, ki je kakor omenjeno izvedljiv tudi v drugih krajih, bo zadrugi omogočeno takoj po izvršitvi pričeli tudi v načrtom gradnji malostanovanjskih hiš za manj imovite člane.

Kopirne role (sohe in mokre) THE REX CO., LJUBLJANA.

Tržna poročila.

Novosadska blagovna borza 27. t. m. Pšenica: baška, 79-80 kg, 2 odst., 1 vagon 315; banalska, 79-80 kg, 2 odst., 3.5 vagona 300-302.5; sremska, 1 vag. 315. Oves: baški, Kanal, duplikat kasa, 4.5 vagona 215; Beograd, 1 vagon 225. Turščica: za marec-april, 100 odst. kasa, 13 vagonov 195-202.5; za december 2 vagona 212.5; za marec-april 25 odst. kasa, 10 vagonov 230; za marec-april, 10 vagonov 245. Moka: baza »0« s 2 vagona 515; baza »0« ss, 1.5 vag. 510-517.5. Otrobi: debeli, 1 vagon 150; v papirnatih vrečah, 1 vagon 125. Tendence nestalna.

Tržišče petroleja. Prekomorske cene so v zadnjem času nekoliko poskočile. Isto se opaža pri surovem olju in bencinu. Cene rumunskih rafinerij niso poskočile. Izvoz iz Rumunije je vsled pomanjkanja kotlov malenkosten. V prihodnjih dneh se bo izvozilo nekaj množine v Jugoslavijo. Ruski petrolej prihaja v majhnih množinah preko Trsta v našo državo. Kvaliteta ruskega petroleja je enaka ameriški. Trgovina z bencinom je slaba, kar se v tem času vedno pojavlja. Cene tega tedna: lahki bencin 13.75-14.25 Din; težki bencin 12.75-13.25 Din; petrolej 6.90-7.10 Din. Vse cene veljajo za liter in sicer v so-dih v Zagrebu.

Tržišče jajc. Na domačem tržišču se opažajo zelo majhne količine jajc, ker jih producenti spravljajo za praznike, ker jih bodo takrat dražje prodali. Vsi izvozniki ponujajo konzervirano blago in se žurijo, da bi je prodali. Izvozna roba se plačuje 1.90 - 2 Din za komad. Trgovina z jajci je na svetovnem trgu krenila na bolje, ker se pojavlja Španija kot jajčni interesent. Švicarski trg mrlev, kljub velikim dovozom iz Bolgarije in Rumunije, ker je ravno Rumunija preplavila srednjeevropsko tržišče s svojo robo, kar je zelo uplivalo na porast cen. Angleška produkcija se je zmanjšala na minimum, tako, da so angleška jajca dosegla fantastično ceno od 35 sh za komad. Londonsko tržišče v glavnem še ne konvenira, ker so mnogi izvozniki pretrpeli znatne zgube pošiljajoči robo na Angleško. Jugoslovanska roba se plačuje po 14 šilingov, dočim je v Londonu cena 16 šilingov in 6 pens do 17 šilingov za 120 komadov. Izvoz v Francijo je jaka nestalen. Jugoslovanska jajca notirajo 690 do 700 frankov za 1000 komadov. Italija zadnje čase našega blaga ne kupuje, ker je spravila na trg svoje konzervirane zaloge. — Marokanska jajca se izvažajo po največ v Španijo. Prekomorski dovozi (v Anglijo) iz Argentine, južne Afrike, Australije, Kanade in Nove Zelandije so zelo veliki, samo cene so previsoke. Tudi Rusija dovažava veliko v London. Francija je prepovedala izvoz jajc. Daljni razvoj trgovine je odvisen največ od vremena. Opaža pa se, da nas Bolgarska in poljska vsled padajočih valule, Rumunska pa vsled dovoljenja izvoza in prohibitorne carine poliskajo iz trga vsled svoje cenejšje robe.

Dunajski svinjski semenj (27. t. m.). Dogon 4286 komadov; od tega 1909 iz Jugoslavije. Notirajo za kg žive teže v fisočih Ka: debele 22-26, mesnate 20 do 24. Mesnate svinje so padle v cenah za 2000 Ka pri kg.

Sladkorni trg. Posli s sladkorjem so se prošli teden v Trstu razvijali zelo živahno. Bilo je dovolj vprašanj iz Grške, Jugoslavije, Bolgarske, Turške. Cene so vsled čvrste tendence na svetovnih tržiščih tudi tukaj čvrste. Mnogi prodajalci so se držali celo rezervirano in so nudili zelo malo blaga. Notirale so se sledeče cene franko tovarnina: kristalni sladkor prompt in za november do december 23.10 do 25.80 funtov, sladkor v kockah prompt in za november in december 24.15 do 26.50 funtov tona (1000 kg). Kubanski sladkor prompt 28 do 29 funtov. Vse je kalkuliralo po kúrtzu funta 100.25 lir 1 funt.

Razmere na vinskem trgu. Na svetovnem vinskem trgu vlada splošna stagnacija. Vinske cene v Franciji stoje trdno, stare zaloge so razprodane, tako, da se konzumirajo namesto do-

mačih, španska stara vina. Na Grškem so cene vsled slabe letine za 10% poskočile, v Avstriji so ostale cene nespremenjene, četudi je bila letina slaba. Promet je malenkosten. Cene novemu vinu so poskočile za 100 K pri hektolitru. Na Ogrskem so cene boljnjih vin za okoli 1000 kron pri hl poskočile, medtem ko so cene slabijih vin padle. Rumunska vinska letina je bila za 30% slabša od lanske. Povpraševanje je le po najboljših vrstah. Iz leh površnih navedb je razvidno, da se bo letošnja potreba prav lahko krila. Vrhulega prihajajo poročila o pomanjkanju denarja iz Avstrije, Ogrske, Grške in naših Iržišč. Italija stremi za tem, da se znebi presežka in skuša pridobiti odjemalce v Nemčiji, Avstriji in Čehoslovski za se. Inozemske vinske cene so bile sledeče: Italija: Vina v Pijemontu kolebajo med 6.96 - 7.75 lir, večinoma z 10.5 - 13.5% alkohola. Stara vina 150 do 180 lir za hl. Stara furlanska vina se plačujejo po 150 - 160 lir za hl, vendar je kupčija slaba. Emilija: Trgovina z vinom stoji. Toslanska stara vina so nerazprodana, opažati je popolno stagnacijo. V Siciliji je povpraševanje za stara vina slabo. Za nova vina vlada popolna stagnacija. Francoska: Za nova črna vina z 8 - 11.5% se plačuje 55 do 95 frankov, za boljše iste kakovosti 70 do 105 frankov. V Avstriji nova vina po 5000 do 5500 aK, stara 6000 do 7000 aK boljše kakovosti po 7200 do 7500 aK za liter. V Čehoslovski se plačujejo nova vina po 308 do 400 čK za hl, cene naraščajo. Na Ogrskem notirajo navadna vina 650 do 750 oK, boljše 1000 do 1200 oK za liter. Na našem trgu je popolna stagnacija. V Hrvaški so cene navadnih vin padle za 50 p do 1 Din pri litru.

Dobava, prodaja.

Dobava zobotrebcev. Neka inozemska tvrdka bi rada naročila in stalno uvažala od nas večje količine zobotrebcev. Interesentom, ki se zanimajo za izvoz zobotrebcev, je natančnejši naslov tvrdke v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na razpolago.

Dobava stolov. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 7. decembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 500 komadov stolov (tonetovih).

Dobava zavojnih svedrov za razpor-nike. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 7. decembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave zavojnih svedrov za razpor-nike.

Dobava surovega železa. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 7. decembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 450 ton surovega železa.

Prodaja odpadkov. Pri upravi Zavoda za izradu vojne odece IV. v Zagrebu se bo vršila dne 7. decembra t. l. tretja dražba raznih odpadkov (od blaga, od usnja, od kovin in od lesa).

Dobava železnega materiala. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu se bo vršila dne 12. decembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave železnega materiala za gornji ustroj.

Dobava blaganj. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 11. decembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave 33 komadov blaganj (Panzerkassen).

Prodaja vina. Pri upravi državnega imanja v Srem. Kamenici se bo vršila dne 2. decembra t. l. dražba 170 hektolitrov lanskega belega vina.

Prodaja skladišč in zemljišča. V pisarni komande vojnega okruha v Mariboru se bo vršila dne 5. decembra t. l. ob 11. uri dopoldne javna dražba za prodajo magacinov in zemljišča »Lagerhaus« v Mariboru.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Hranilni in posojilni zavod

reg. zadr. z o. z.

začne poslovati dne 1. decembra tek. leta
v Ljubljani na Dunajski cesti hišna štev. 23
Sprejema hranilne vloge pod najugodnejšimi pogoji,
upoštevajoč od finanč. ministra že naznanjeno davčno prostost hranilnih vlog.

Vloge na tekoči račun najugodnejše, po dogovoru.
Daje posojila proti polni varnosti, najkulantnejše.

V Ljubljani, dne 25. novembra 1923.

Franc Peterca, veleposestnik in trgovec v Ljubljani, kot predsednik. Josip Šiška, stolni kanonik v Ljubljani in posestnik, podpredsednik. Franjo Škrbec, lesni trgovec v Ljubljani in Fran Bartol, lesni trgovec v Ljubljani, odbornika.

NA VELIKO IN MALO!

Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), nadalje potrebščine za krojače in šivilje, gumbe, sukanec, vezeno, svilo, lehtnice decimalne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Delniška družba
„TRIGLAV“
šmarca pri Kamniku

Testenine

Sladna kava

Kavine mešanice

Zahtevajte cenik!

Ivan Jelačin
Ljubljana

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe
Zaloga sveže
pražene kave
mletih dišav in
rudninske vode

Točna in solidna posrežba!
Zahtevajte cenik!

Svilene robce (rute) in šerpe

ima vedno v veliki izbiri po tovarniških cenah. — Na željo se pošlje izbira poštine prosto.

M. Feldin, Maribor
Grajski trg štev. 1

EKT

Najboljše
toaletno milo
kr. dvornega
dobavitelja
se dobi povsod

Glavna zaloga:
A. Lampret
Ljubljana, Krekov trg

Pristopajte kot član k
društvu

TRGOVSKA AKADEMIJA!

IVAN KRAVOS

Telefon 207. **MARIBOR** Telefon 207.
Trgovina: Aleksandrova cesta 13. Delavnica: Slomškov trg 6

KONJSKE OPREME

za lahko in težko vožnjo, kakor tudi razne potrebščine za konje, brzde, biči, svetilke za kočije itd. Obnošene opreme in sedla. Ovratniki, vrvice in nagobčniki za pse. **RAZNI KOVČKI**, torbice, listnice, denarnice itd. iz usnja. **GONILNI JERMENI** v vseh širinah iz la usnja, kakor tudi šivalni in vezalni jermeni.

Primerno Miklavževu in
božično darilo

= SANKE =

v normalni velikosti, s trakovi in firnežem porbarvane. Cena: bukove 270 Din, jesenove 300 Din.

Otroške garniture

za otroke od 4 do 10 let, obstoječe iz mizice, 2 stolov, klopi, fotelja in gugalnega fotelja, vse za 370 Din.

Dobi se pri

tovarni „**VINTGAR**“, p. Gorje
pri Bledu

Trgovci oglašajte v „**Trgovskem listu**“!

„JUGOEKSIM“

EKSPORT TRGOVSKA DRUŽBA IMPORT
VEKOSLAV PELC IN DRUGOVI
V LJUBLJANI, VEGOVA ULICA 8

Trgovina s špecerijskim, kolonijalnim, materialnim blagom, deželnimi in poljskimi pridelki in izdelki, mlevskimi izdelki, lesom in lesnimi izdelki ter manufakturo na debelo.

TISKARNA MERKUR

Tiska časopise,
knjige, brošure,
cenike, pravila,
koledarje,
posetnice

TRGOVSKO-INDUSTRIJSKA DELNIŠKA DRUŽBA
Ljubljana

Simon Gregorčičeva ulica štev. 13. — Telefon 552.

Tiska trgovske in
uradne tiskovine,
pisemske kuverte
in druge
tiskovine

KAMENIT
TOVARNA UMETNEGA
ŠKRILJA IN
ELEKTRARNA
DRUŽBA
Z.O.Z.

LAŠKO
Slovenija

Ustanovljeno leta 1910.
Dolgoletna garancija za dobro
kakovost.

Cenejšje kakor ilovna opeka.

Kamenit sestoji iz azbesta (kamen) in portland-cementa, vsled tega je streha vedno močnejša in ne zahteva nobenega popravila.

Dolžnost vsakega posestnika strehe je, da si naroči večno trpežno in ognja varno streho iz

KAMENITA = ETERNITA.

Prvovrstna trgovska hiša

tik glavnega kolodvora v Ljubljani (Resljeva cesta štev. 22) obstoječa iz velike enonadstropne stanovanjske hiše s kletmi, 3 samostojnih stavb na dvorišču, ki služijo za skladišča in pisarne, obširnega dvorišča in vrta (celokupna površina realitete ca. 3.000 m²)

se prodaja

najboljšeemu ponudniku potom pismene ofertalne licitacije v smislu pogojev, ki so v pisarni podpisane družbe na vpogled in ki se na zahtevo upošljejo.

Vse ponudbe morajo biti vložene do 15. decembra 1923 in obvezne do 15. januarja 1924 ter mora vsak ponudnik tudi sočasno podpisati prodajne pogoje.

Vsi trgovski tako skladiščni kakor tudi pisarniški lokali so kupcu takoj na razpolago.

Ponudbe je nasloviti zapečatene z označbo »Ponudba za hišo« na

Slovensko trgovsko delniško družbo v likvidaciji, Ljubljana.